

**OPGAVEN BIJ ANALYSE 2015, O-SYMBOLLEN,
TAYLORREEKSEN EN LIMIETEN (9)**

DEFINITIES EN STELLINGEN

Definitie (Grote O -symbool van Landau). Zij $f, g: S \rightarrow \mathbb{R}$ functies op $S \subseteq \mathbb{R}$ en $a \in S$. We schrijven

$$f(x) = O(g(x)) \quad \text{voor } x \rightarrow a$$

als er een $C > 0$ bestaat zodat $|f(x)| \leq C|g(x)|$ op een omgeving van a . Meer precies: er bestaat $\delta > 0$ zodat de ongelijkheid geldt op $(a - \delta, a + \delta)$.

Definitie (Kleine o -symbool van Landau). Zij $f, g: S \rightarrow \mathbb{R}$ functies op $S \subseteq \mathbb{R}$ en $a \in S$. We schrijven

$$f(x) = o(g(x)) \quad \text{voor } x \rightarrow a$$

als geldt $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = 0$.

Stelling (Stelling van Taylor). Zij f een n -keer continu differentieerbare functie op (a, b) en neem $c \in (a, b)$. Dan

$$f(x) = \sum_{k=0}^{n-1} \frac{f^{(k)}(c)}{k!} (x-c)^k + O(|x-c|^n) \quad \text{voor } x \rightarrow c.$$

OPGAVEN

Opgave 1. Zij f, g functies op $\mathbb{R}$. Bewijs dat als $f(x) = o(|g(x)|)$ voor $x \rightarrow a$, dan ook $f(x) = O(|g(x)|)$ voor $x \rightarrow a$.

Opgave 2. Zij f, g, h positieve functies op $\mathbb{R}$. Stel dat $f(x) = O(g(x))$ en $g(x) = O(h(x))$ voor $x \rightarrow a$. Bewijs dat $f(x) = O(h(x))$ voor $x \rightarrow a$.

Opgave 3. Bewijs dat $O + O = O$: als $f(x) = O(|h(x)|)$ en $g(x) = O(|h(x)|)$, dan geldt $f(x) + g(x) = O(|h(x)|)$.

Opgave 4. Zij $\alpha, \epsilon > 0$. Bewijs dat als $f(x) = O(|x|^\alpha)$ voor $x \rightarrow 0$, dan ook $f(x) = o(|x|^{\alpha-\epsilon})$ voor $x \rightarrow 0$.

Opgave 5. Bepaal de volgende limieten

(a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - x \cos x}{x^3},$

(b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{x^2} + 2 \cos x - 3}{\sin^2 x^2},$

(c) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{2x} - e^{2x^2} - \sin 2x}{\sin x - x}.$

(d) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{24 \cos x - 24 - x^4}{x^4}$